

12-03-2014

Sagsnr.
2013-0266643

Dokumentnr.
2013-0266643-8

Sagsbehandler
Trine Sonne

Bilag 2. Modersmålsbaseret undervisning - orientering om Undervisningsministeriets forsøgsprogram

Undervisningsministeriet har igangsat et omfattende forsøgsprogram med modersmålsbaseret undervisning. Københavns Kommune deltager i forsøget.

Formål

Formålet er at udlede generaliseret viden om, hvad der har størst effekt for tosprogede elevers trivsel, sproglige og faglige udvikling. Forsøget skal bidrage til, at gabet mellem tosprogede og etsprogede elevers faglighed mindskes og understøtte, at fremtidige initiativer bygger på sikker viden om effekter af forskellige måder at inddrage modersmålsundervisning på for tosprogede børn.

Indhold

Forsøget omfatter 1. og 4. klassetrin, og gennemføres frem til udgangen af 2015.

Ministeriet opsamler erfaringer og resultater sådan, at forsøget tilpasses med den opnåede viden i forsøgsperioden. Nedenstående skitseres forsøgets indsatser.

Skoleåret 2013-2014 på 4. klassetrin

- Kvalificering af sproginddragelse i matematikundervisningen, hvor dansk som andetsprog inddrages som en dimension i undervisningen. Der tildeles ikke ekstra lektioner.
- 4 ekstra lektioner i faget dansk, med udgangspunkt i Fælles Mål
- 4 ekstra lektioner i *Almen sprogforståelse* gennemført på dansk for alle elever.

Forsøg med *Almen sprogforståelse* for små grupper af elever med arabisk og tyrkisk modersmål. Forsøgene gennemføres i 16 undervisningsuger udover elevernes normale skema.

- *Almen sprogforståelse* gennemført på tyrkisk for elever med tyrkisk modersmål
- *Almen sprogforståelse* gennemført for elever med arabisk modersmål
- *Dansk som andetsprog* for grupper – særligt tilrettelagt undervisning udenfor den almindelige undervisningstid.

Det anslåede deltagerantal ved forsøgets start var på 3.500 elever i 4. klasse fra cirka 2010 skoler på landsplan.

Pædagogisk Faglighed

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

E-mail
AS3G@buf.kk.dk

www.kk.dk

Skoleåret 2014-2015 på 1. klassetrin

Forsøg med modersmålsundervisning følger Fælles Mål for 1. klassetrin for elever med hhv. arabisk og tyrkisk modersmål med tre ugentlige lektioner. Det er intentionen, at modersmålsundervisningen skal knyttes tæt til elevernes øvrige undervisning.

Ministeriet anslår, at der vil deltage 400 elever på 70 skoler på landsplan.

Fra København deltager 8 skoler.

Evaluering

Evalueringen inddrager

- Elevundersøgelser med fokus på trivsel og motivation
- Nationale test i 4. klasse
- Spørgeskemaundersøgelse blandt skoleledere og lærere.
- Følgforskning til forsøget

Økonomi

Ministeriet har afsat 29,5 mio. kr. til forsøget, og de deltagende skoler får dækket alle deres udgifter i forbindelse med gennemførelsen.

Forvaltningen har undersøgt forsøgets forskningsgrundlag, hvilket præsenteres i nedenstående uddrag:

Forskningskortlægning om læseindsatser overfor tosprogede elever.

Kortlægningen er gennemført af Syddansk Universitet, 2013.

Kortlægningen søger svar på to spørgsmål:

1) Forbedrer brug af tosprogedes modersmål i undervisningen deres læsekompetencer set i forhold til børn, der kun får undervisning på andetsproget?

2) Hvilke former for pædagogisk-didaktiske indsatser styrker tosprogede elevers læseresultater?

Konklusionerne fra spørgsmål 1:

- Effekten af tosprogede undervisningsprogrammer (med undervisning på den tosprogedes modersmål) sammenholdt med etsprogede undervisningsprogrammer viser svag positiv effekt på tosprogedes læsekompetencer.
- Studier fra før år 2000 viser positiv effekt af tosprogsprogrammer, mens studier efter år 2000 ikke gør.
- Metaanalysen viste svag positiv effekt af tosproget undervisning, mens nyere undersøgelser viser ringe effekt.
- Der er ikke forskel på elevernes læsetilgængelse uanset om de bliver undervist med et etsproget eller tosproget program.

- Tosproget undervisning (programmer) har en positiv påvirkning af læsekompetencer på modersmålet.

Konklusionerne fra spørgsmål 2:

- Pædagogisk-didaktisk kvalitet i undervisningen har større betydning for bedre effekt på elevernes læsekompetencer end hvilket sprog, undervisningen foregår på
- Tosprogede elevers udbytte af læseundervisningen kan styrkes hvis undervisningsforløbet bygger på systematiske metoder med vægt på guidning, feedback, forklaringer, demonstrationer mm.
- Der skal i højere grad fokuseres på, hvilke pædagogisk-didaktiske metoder der anvendes, frem for hvilket sprog, der undervises på, for så vidt det primære formål er de bedst mulige læsekompetencer på andetsproget.